

Потеря Ю. О.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ДОСЛІДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ СТРАТЕГІЇ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ІНДІЇ

Індія – найбільша країна з стійкою демократичною системою і третьої за розміром (ВВП та ПКС) економікою світу. У ХХІ столітті економіка країни зростає середнім щорічним темпом в 7% з опорою на сектор послуг і порівняно розвинену промислову базу, що незвичайно для країни, що розвивається при високій (понад 31%) нормі накопичення. Для аналізу ефективності національної стратегії економічного розвитку Індії та виявлення причин такого прискореного зростання економіки слід звернути увагу на політику регулювання економічних відносин та проаналізувати динаміку макроекономічних показників, які яскраво демонструються позитивні перетворення в країні [1].

Перш за все, слід зауважити, що Індія є прикладом країни, яка практикує державний капіталізм у своєму розвитку. Роль держави у регулюванні економіки зростає, коли традиційна схема ринкового механізму (правила ціни, попиту, пропозиції та конкуренції) «не спрацьовує». Тоді проблему неефективності ринку бере на себе держава, використовуючи інструменти непрямого та прямого регулювання. Таким чином на сучасному етапі в Індії відбувається формування нового типу державного капіталізму, який об'єднує переваги капіталізму і держави, в результаті чого забезпечує стабільність та генерує економічне зростання.

Економіка Індії понад 40 років стабільно зростає. За 2000-2019 роки ВВП країни виріс в 3,3 рази. Цікаво, що за часи світової фінансово-економічної кризи, економіка країни у 2008-2009 роках все одно зростала високими темпами. До 2009 року для Індії біла характерна відносно висока інфляція. Обмежувальна монетарна політика, яку Резервний банк Індії почав проводити в 2010 році, призвела до зниження інфляції. Офіційний показник безробіття в Індії залишається на рівні 3,6% в 2010-2019 роках, проте він не відображає реальної проблеми безробіття серед населення молодшого 14 років, яке не

враховується в категорії працездатного населення, хоча фактично населення цієї вікової групи (майже 30% населення Індії) найчастіше працює і забезпечує сім'ю.

Як було зазначено вище, Індія має високий та стабільний темп розвитку. Табл. 1 демонструє основні макроекономічні показники, які призвели до позитивних перетворень в країні.

Таблиця 1. Основні макроекономічні показники Індії, 2007-2019 роки [2]

Показник	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2017	2019
ВВП реальний, % до поперед. року	9,8	3,9	8,5	10,3	6,6	5,5	6,4	7,4	8,2	7,1	6,7
ВВП на душу населення по ПКС, тис. дол.	3,8	3,9	4,2	4,5	4,8	4,9	5,2	5,5	5,9	6,2	6,5
Середньорічна інфляція, %	6,2	9,1	11,0	9,5	9,5	10,0	9,4	5,8	4,9	4,5	3,6
Імпорт (товари і послуги), приріст, %	18,8	3,2	5,3	15,7	10,3	1,4	-3,6	5,4	0,4	4,1	10,6
Експорт (товари і послуги), приріст, %	18,5	7,1	-4,1	26,7	11,8	0,2	5,0	3,6	-5,3	6,5	7,2
Безробіття, % робочої сили	4,1	4,1	3,8	3,5	3,5	3,6	3,5	3,4	3,5	3,5	3,5
Населення, млрд чол.	1,15	1,17	1,18	1,20	1,22	1,23	1,25	1,27	1,28	1,30	1,32
Держборг, % ВВП	74,0	74,5	72,5	67,5	69,6	69,1	68,5	67,8	69,6	68,9	70,2

Велика увага у розробці національної стратегії Індії приділяється саме розвитку соціально-економічної сфери. З кожним роком збільшується середня тривалість життя, все більше людей мають доступ до інтернету та електрики, а сукупне охоплення населення освітою збільшується.

Таблиця 2. Соціально-економічні показники Індії, 2000-2019 рік [3]

Показник	2000	2005	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Очікувана тривалість життя (років)	62,6	64,6	66,6	67,0	67,7	68,0	68,3	68,6
Доступ до електрики (% населення)	59,4	66,9	76,3	67,6	79,6	81,6	88,0	84,5
Поширення ВІЛ серед населення від 15 до 49 років (%)	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Частка населення, використовує Інтернет (%)	0,5	2,4	7,5	10,1	15,1	21,0	26,0	29,5

Важливо, що джерелом економічного розвитку країни є поєднання високих темпів зростання переважної в економіці сфери послуг при збереженні досить високих темпів зростання промислового сектора.

Список використаних джерел:

1. Макконел К. Р., Брю С. Л. Экономика: принципы, проблемы и политика. – М.: Республика, 1992. – Т. 2. – С. 384. – 400с
2. International Monetary Fund [Electronic Resource]. Mode of access: URL: <https://www.imf.org/external/russian/index.htm>
3. World Bank Group [Electronic Resource]. Mode of access: URL: <https://www.worldbank.org/>